

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

Maria Timuc

Donator, medic, pacient – Călători prin rânduiala divină

**Experiențele extraordinare ale medicilor de transplant
și ale pacienților născuți a doua oară**

Editura Dharana

București

2017

Omagiu pentru cei ce „călătoresc prin rânduiala divină”... ..	6
Triumful în domeniul medicinei conține în el durerile uitate ale trecutului	19
Cei ce se jertfesc, cei ce duc lumea mai departe... ..	20
Înainte de 1989, Spitalul Fundeni – Laboratorul doctorului Safta – Primele experimente de transplant pe câini	22
Cum se face că poți muri strivit de visul de a salva viețile altora?	29
Regimentul 30/ Gardă – București: Batalionul Parade	31
Națiuni pasive și națiuni prinse de febra mișcării	36
Amintirea unei ierni – primul transplant din România, februarie – 1980	37
Să fii tu însuși, chiar dacă trebuie să te împotrivești tuturor	43
Berlinul de Est – Germania Democrată.....	45
Spitalul Charite – Berlinul de Est.....	51
Marile provocări ascunse în succes	56
ANUL 1990 Paris, Spitalul Paul Brousse	57
Cel mai sigur e că nimic nu e sigur	65
Septembrie – Ministerul Apărării Naționale	67
Eroul este puternic prin supunere, învingător prin iertare	70
ANUL 1991 – Cluj Napoca.....	71
Aparentul joc al hazardului... ..	75
Pittsburgh, SUA	77
O noapte cu „Ogarul Cenușiu” și-un breakfast cu Tom... ..	77
Două luni la Pittsburgh.....	85
Cel ce deschide ușa... bucuriei	89
Ministerul Apărării Naționale – București	91

Ce ne face să iubim viața, pe cât ne copleșesc durerile ei?	96
ANUL 1992 – 1994 – Cluj Napoca.....	98
Să alegem din negură tot ce... strălucește.....	101
Pittsburgh	102
Spitalul Mount Sinai, 1992 – New York.....	104
Câteodată... oamenii mor și se reîntorc la viață	107
Batalionul Infanterie – Brigada Mecanizată, Cluj Napoca	109
Să nu disperi niciodată, orice schimbare începe cu un sfârșit	118
Irinel Popescu – chirurgul cu cel mai mare număr de prelevări de ficat la New York – Spitalul Mount Sinai..	120
Rațiunea de a fi și curajul de-a ne duce crucea	127
ANII 1994 –1995 – Urologie – Cluj	129
Spitalul Fundeni	131
Liniștea care-ți vorbește în momentele critice	139
Cinci ani de trăit	141
„Am avut neșansa de a nu trăi în vremi cumpănitoare pentru urbe”	141
Sub orice vis prăbușit... se ascunde un ghiocel	147
Anul 1996 – Thomas Starzl în România	149
„Transplantații descoperă lucrurile frumoase din jurul lor”	149
Martie, 2017 Irinel Popescu... despre Thomas Starzl.....	156
Tot ce se naște din iubire... duce la evoluție	158
Prima prelevare de la donator cadavru în România	160
Daruri ascunse și-n eșecuri.....	164
Iunie 1997 – primul transplant de ficat în România făcut unui pacient medic	166
Tensiuni, scandaluri și bețe-n roate în anul 1997 – „Dispar organe prelevate la Cluj”	170
Șansa se ivește din durere și din constrângere	174

Al doilea transplant de ficat – noiembrie, 1997	175
Cel ce te lovește, te face mai puternic	179
Anul 1998 – chinurile și frământările din sistemul medical românesc.....	180
Vara – Spitalul Fundeni	182
Fetița care visa să devină femeie.....	182
Faptele lasă urme ca picioarele goale pe nisip	186
24 octombrie 1999 – primul transplant de inimă din România, la Spitalul de Urgență Floreasca, din București.....	187
Dumnezeu vine lângă noi exact când am căzut.....	199
Atmosfera... între anii 1997 – 2000.....	201
Poziția Bisericii Ortodoxe față de transplant.....	201
și... o frântură din psihologia „chirurgului”	201
Destinul „divin” al omului vindecat miraculos	209
ANUL 2000 – Joi, 14 aprilie Primul transplant de ficat... reușit.....	211
Vineri, 5 mai, Anul 2000 Primul transplant de ficat... reușit, făcut de o echipă de chirurghi români	219
Viața ca o simfonie... deja scrisă.....	223
6 decembrie 2005 – Premieră medicală în cazul Marius Maxim – dublu transplant: de ficat și de celule stem pancreatice.....	225
Să-i iubim pe cei care trăiesc și pe cei care au murit din dragoste pentru alții.....	231
20 IANUARIE – ANUL 2014 Accidentul de avion din Munții Apuseni.....	233
Anul 2017 – Clinica de Hepatologie și Transplant de ficat a Institutului Clinic Fundeni	248
Ianuarie – ANUL 2017 Prof. Irinel Popescu – Contribuții importante la dezvoltarea transplantului de ficat în România	254

Anul 2017 Prof. Mihai Lucan – Contribuții importante la dezvoltarea transplantului renal.....	260
Viața nu admite niciodată... eșecul.....	262

Experiențele extraordinare ale pacienților care s-au născut a doua oară	265
Un cuvânt de mulțumire și recunoștință.....	266
Poem pentru îngerii care, murind, au salvat alte vieți....	269
AURICA FECIORU – 9 ani de la transplant Femeia care s-a căsătorit și a născut un băiețel după transplantul de ficat.....	271
MARIN BURCEA – patru ani de la transplant Rugăciunea îți dă starea care te ajută să mergi mai departe	279
GAVRIL PARSCHIV – 17 ani de la transplant „Lumina s-a răspândit, iar transplantul hepatic este realizat, în ciuda unor ostilități susținute...”	286
ION BADEA – 17 ani de la transplant „S-a întâmplat ceva miraculos: m-am trezit a doua zi, operat...”	293
GHEORGHE PENEĂ – transplantat în urmă cu 17 ani Primul transplant reușit din România.....	298
CLAUDIA COJAN – 11 ani de la transplant Prima femeie din România care a născut după transplant.....	307
IONELA CUREA – 9 ani de la transplant Un destin fantastic – femeia care s-a căsătorit și a născut după transplant.....	316
ANA MARIA NARAI – 9 ani de la transplant Viața ca o colindă de Crăciun	323
GEORGIANA ȘERBAN – 12 ani de la transplant Fata care îl vede pe donatorul ficatului ei, în chip de înger.....	330

PETRICĂ DIMA – 9 ani de la transplant Omul care a murit de câteva ori înainte de transplant....	336
STEFAN BIRTALAN – 9 ani de la transplant „Rămân pe veci cu gândul la familia donatorului, care a decis ca cineva să trăiască”.....	343
RALUCA MARIA PETRICĂ – 6 ani de la transplant După patru luni de la transplant a fost pe Transfăgă- rașan	350
DR. CRINA ȘTEFĂNESCU – 11 ani de la transplant „Donatorii și medicii de transplant au făcut din noi niște miracole”.....	356
DANIL TULUGEA – 3 ani de la transplant	367
„Pentru mine îngerii au chipul doctorilor îmbrăcați în halate albe”	367
IOSIF BARABAȘ – 3 ani de la transplant „De opt ori am fost pregătit pentru transplant și abia a noua oară am fost compatibil”	382
CORNELIU BUSUIOC – 3 ani de la transplant „Nu am cuvinte să-i mulțumesc lui Dumnezeu și per- sonalului extraordinar...”	384
NICUȘOR MARIAN COMAN – cinci ani de la trans- plant. „După transplant am devenit mai altruist, mai înțeleghător și mai săritor”	388
DORIN NAN – 2 ani de la transplant „Dorința mea cea mai mare ar fi ca acești superchi- rurgi de transplant să fie remunerați mai bine”	393
ANTONEL FRIGIOIU – 3 ani de la transplant „Cei care mi-au redat viața fac parte acum din familia mea”	397
ELENA SPIRIDON – 17 ani de la transplant „Eu am avut tot timpul dorința de a trăi, n-am zis nicio- dată că am să mor”	410

MARIUS PETRE VARGA – 3 ani de la transplant „Eu aveam vorbele mele cu Dumnezeu. Și-i ziceam: Dacă decizi să rămân în viață, Te rog Să-mi și spui care este scopul”	417
ANDREI DANIEL DUMITRU – 10 ani de la retrans- plant.....	432
„Aveam cinci ani când m-am îmbolnăvit, iar acum sunt elev în clasa a XII-a”	432
FLORIN MEȘCA – 16 ani de la transplant Sunt și eu pe-aici! (Omagiu marilor medici ro- mâni)	438
ANCA ȘTEFANIA NANU – 7 ani de la transplant Îl visez mai mereu pe copilul care mi-a donat ficatul: e un îngerăș care îmi mângâie partea dreapta și mă roagă să am grijă de ficățel.....	458
NICU GURĂLARGĂ – 10 ani de la transplant Cu plecăciune... le „Mulțumesc” medicilor care m-au salvat.....	462
ADRIANA VELICA – 6 ani de la transplant Lista de așteptare pentru transplant e ca lista Sfântului Petru de la Porțile Raiului	467
MIRELA POPA – patru ani de la transplantul de ficat, 13 ani de la transplantul renal Eu sunt după al doilea transplant. Așadar, m-am năs- cut... a treia oară!.....	473
VIOREL CIOBANU – 3 ani de la transplant Lupta mea pentru sănătate și viață	477

Înainte de 1989, Spitalul Fundeni
– Laboratorul doctorului Safta – Primele experi-
mente de transplant pe câini

Din clădirea înaltă a Spitalului Fundeni ieșiseră câțiva doctori. Păreau veseli. Unii își ștergeau urmele de transpirație de pe frunte. Era o zi de vară înăbușitoare. Soarele adusese în aer vreo 20 de grade încă de la prima oră. Cei mai mulți, foarte tineri, erau secundarii. Pe câte o mână își țineau halatele, iar cealaltă era ocupată cu casolete. Păreau cutii – ceva mai mari – de înghețată.

– „Când o să vadă câinele ce față ai, o să te muște de pantaloni”, zicea un tânăr înalt, deșirat, cu fața prelungă și puțin pistruiată.

Mergea, fără să privească pe cineva, așa încât puteai să juri că băiatul vorbea singur. Profesorul Stăncescu mergea tăcut, în fața grupului. Îl urma un tânăr vorbăreț: Florin Costa, și altul tăcut, Irinel Popescu. El își ținea capul puțin aplecat într-o parte, de parcă ar fi visat undeva, departe. Dar chipul lui trăda îngrijorare. Uneori schița câte un zâmbet politicos. Un cățeluș roșcovan, cu blana murdară, începuse să se țină după grupul de doctori, mișcându-și coada, din când în când. Secundarul cel deșirat se întorcea, brusc, spre cățeluș și-l speria, azvârlindu-i un picior în față. Nu-l lovea. Mai degrabă încerca un joc. Voia să-l sperie sau să-l provoace la joacă. Dar câinele nu se speria. Și nici n-avea chef de hârjoană. Îl privea cu niște ochi umezi, aproape rugători. Parcă zicea:

– „Hai, nene, lasă-mă și pe mine să merg așa, pe aici”...

Lunganul strigase către profesor...Își mișca maxilarele alene, ca și cum ar fi mestecat ceva. Dar nu avea în gură

nici măcar o gumă. Îl cuprinsese o stare profundă de nervozitate.

– „Vedeți, domnule profesor... Are niște ochi sticloși câinele ăsta...Îți vine să-l bați”.

Profesorul nu-i dăduse nici un răspuns. Ghicise, în umbra durtății cuvintelor, sensibilitatea secundarului deșirat. I se făcuse milă de cățelușul cu blana îmbâcsită de mizerie și cel mai tare de ochii lui lacrimoși. Făcuseră, deja, câțiva metri de la ușa spitalului până la parcare. Doctorii își descuiaseră mașinile. Părea că vor merge cel puțin pe Bulevardul Magheru... Cineva le făcea semne desperate de undeva, dinspre ușa de la intrarea în spital. Era profesorul Tulbure, care rămăsese în urmă. Le făcea cu mâna și zâmbea de acolo, de departe, în felul său special. Când zâmbea, i se vedeau ochii strălucitori, albaștri, exprimând bucuria. Și buzele i se prelungeau mult, în vreme ce se îndoiu ușor în sus. Până când doctorii descuiaseră mașinile și își luaseră locurile preferate, profesorul Tulbure ajunsese și el, respirând greu.

Daciile lor porniseră în trombă, dar nu se îndreptaseră spre poarta spitalului, ci spre interiorul lui. Mașinile alergau pe-o alee îngustă, proaspăt asfaltată. Cățelușul roșcat își pusese capul în pământ și făcuse cale întoarsă, spre intrarea spitalului. Avea limba scoasă din pricina căldurii. Și balele i se prelingeau pe bot, până cădeau în picături mari, pe asfalt. Roțile mașinilor se învârtiseră abia de câteva ori și se opriseră în fața Laboratorului Experimental. I se zicea „Laboratorul doctorului Safta”. Intraseră, unul câte unul, puseseră casoletele pe o masă și începuseră să se îmbrace cu halatele albe. Se pregăteau pentru operație. Și nu era una obișnuită. În sală îi așteptau...doi câini. Ajutoarele doctorului Safta îi aduseseră, deja, și-i legaseră de masa de operație.

Erau doi câini bine spălați, bine dezinfecțați, pregătiți cu multă vreme înainte pentru intervenție. La apariția doctorilor, câinii, unul negru și altul roșcovan, ca cel din curtea spitalului, începuseră să latre tot mai tare. Din când în când scoteau câte-un schelălăit, care trimitea săgeți până-n adâncul sufletului fiecărui medic. Un „plâns” de protest părea că plâng câinii. Un plâns trist, înduioșător.

– „Știm ce ne faceți voi...vai, vai”...

Și apoi lătrau din nou cu furie și se zbăteau sub legături. Luptau, la fel ca oamenii, pentru supraviețuire. De unde puteau ști câinii că și doctorii încercau să... facă același lucru ?

Așa, îmbrăcați ca pentru operația unui om, medicii, împreună cu secundarii, intraseră în sala de operație. Doctorul Safta era pregătit să facă anestezia. Roșcatului i se preleva ficatul. Profesorul Stoicescu, Florin Costa, Dan Tulbure și Irinel Popescu formau o parte din echipa operatorie. Câinele nu se lăsa ușor anesteziat.

Laboratorul doctorului Safta nu era dotat cu aparat de anestezie generală. Anestezia câinilor se făcea cu aparat de anestezie pe cale intravenoasă. Un aparat dezafectat, de prin anii șaiszeci. Profesorul Tulbure prepara substanțele de anestezie. Erau aceleași substanțe pe care le folosea la „oameni”. Câinelui negru i se transplanta ficatul câinelui roșcat. Dar era doar o încercare de transplant. Nici unul dintre medici nu fusese la o operație de transplant. Caniculei de afară i se adăuga... emoția. Respirațiile doctorilor se auzeau tot mai pronunțat. În liniștea sălii, câinii adormeau, încetul cu încetul. Și, dacă inimile lor s-ar fi auzit de la distanță ! Cum se zbăteau în piept repede, tot mai repede. „Tic, tac, tic, tac...” Dar nu numai câinii tăceau. Din când în când, cineva mai spunea câte-o glumă... Și toți încercau

să schițeze zâmbete stinse, ca niște linii strâmbe, arcuindu-se la colțurile gurii. Altfel, mâinile doctorilor trădau siguranță. Nici un tremur, nici o urmă de emoție scăpată de sub control. Când anestezia își făcuse efectul și câinele roșcovan era complet nemișcat, bisturiile începuseră să se miște în mâinile doctorilor. Câinele negru fusese anesteziat, la rândul lui. Instrumentarul chirurgical fusese sterilizat. Dar condițiile operatorii de transplant nu erau îndeplinite în totalitate. Apoi, medicii nu știau multe lucruri despre anatomia câinelui. Deschizându-i burta, ei învățau. Despre venele câinelui, despre așezarea organelor lui, despre ficatul lui. Transpirația nu contenea să le curgă pe frunte. Aproape că nu mai scoteau nici o vorbă. Scoaterea ficatului era dificilă. Secundarii încercau să fie niște ajutoare bune și reacționau rapid, la orice cerere a chirurgilor. Unii prelevau ficatul câinelui roșcat, alții pe cel al câinelui negru. Brusc, medicii observaseră că circulația sângelui începe să devină anormală la câinele primitor al ficatului. Unul dintre chirurghi strigase:

– „Cleme”...

Și secundarul cel deșirat își băgase mâna în cutia cu cleme și-i întinsese una chirurgului.

– Sângerează... Nu pot opri sângerarea, strigase doctorul...

– O fi de la anestezie, întrebă o voce, din spate? Un rezident.

– Profesorul Tulbure îl privise lung. Răspunsul lui venise apăsător, în același timp cu o privire veselă, însoțită de zâmbetu-i celebru:

– Se poate... Cine mai știe aici de la ce o fi ?

Cele două vene mari, vena portă și vena cavă inferioară duc prin ficat, spre inimă, sângele de la toate părțile

corpului de sub torace. Chirurgul prinsese venele într-un târziu, dar câinele pierduse, deja, mult sânge.

– Venele nu trebuie obturate în același timp... spusese un chirurg, cu vocea sugrumată.

– De ce, întrebuse secundarul responsabil cu pansamentele?

– Organele din partea inferioară a corpului se blochează cu sânge.

– Pansament... repede, strigase aceeași voce...

– Și asta sângerează puternic...

Era celălalt câine. Cele două vene mari nu puteau fi stăpânite: provocau o sângerare masivă, cu toate clemele și cu toate măsurile de precauție luate de chirurgi.

– Asta a murit, la naiba, șuierase printre dinți chirurgul care preleva ficatul câinelui primitor. Și apoi trântise o înjurătură pronunțată apăsată.

Dar doctorii nu se opriseră din lucru. Aveau nevoie să învețe despre ficat. Despre răcirea și conservarea lui. Într-un târziu își aruncaseră cu toții mânușile și halatele, se spălaseră, în tăcere. Secundarii strânseseră instrumentarul, pe care îl duceau la sterilizare. Condițiile de operație nu erau nici pe departe cele dintr-un laborator de chirurgie experimentală. Cu toată tensiunea, „dupăamiezile” doctorilor la Laboratorul Experimental semănau cu o distracție. Laboratorul trebuia să aibă dotarea unuia uman. Și apoi, în locul câinilor, medicii aveau nevoie să folosească o rasă specială de purceluși, crescuți anume pentru experimente. Organele purcelușilor imitau mai bine organele umane. În special ficatul. Cum doctorii nu aveau parte de „purceluși”, trebuia să se descurce cu ce aveau. În încercarea experimentală îi sprijinise profesorul Setlacec. Un om deschis spre nou într-un mod cu totul excepțional.

La ieșirea din Laboratorul doctorului Safta îi aștepta cățelușul roșcat, cu ochii umezi. Se sprijinea pe coadă și pe cele două labe din spate. Cu una dintre lăbuțele din față se spăla pe față, după ce-și lingea blana cu limba. Văzându-i pe chirurgi, cățelușul încetase să se mai spele. Își mijeja ochii alene și, din când în când, își dădea capul într-o parte. Chirurgii l-au privit, pe rând...Dar numai secundarii i-au mângâiat capul, iar unul dintre ei l-a întreat:

– „Ce faci aici, cățeluș“?

Și cățelușului i se făceau ochii și mai umezi. Când îi închidea, umezeala aceea i se scurgea din ochi, ca un plâns. Dar nu lătra. Nu era supărat pe chirurgi. Mișcările capului său îi făcea să simtă părerea de rău a cățelușului:

– „Nici acum n-ați reușit! Ce rău îmi pare!”

Operația durase, la fel ca altădată, ore întregi. Intrați în plagă, medicii se confruntau cu operația de reconstituire a canalului care transporta bila excretată, cu sângerările abundente din timpul intervenției, cu spălarea și conservarea ficatului în afara organismului. Cu hepatectomia la câine. Erau elemente diferite de cele umane și asta făcea operațiile și mai complicate. Chirurgii participau la intervențiile pe câini cu strângere de inimă. Păreau stânjeniți și copleșiți de angoase, rareori exprimate cu voce tare. Angoasa devenea tot mai profundă când câinii mureau. Roșcatul și negrul din ziua aceea toridă muriseră, ca toți ceilalți, în timpul intervenției. Doctorii știau că, oricât ar fi învățat din cărți, găseau în burta câinelui o altă realitate. Un univers unic, cu propriile lui legi de funcționare. Cărțile nu spuneau totul, fiindcă nu știau totul. Cărțile spuneau ce știau oamenii și oamenii știau despre organism mult mai puțin decât își închipuiau chiar ei înșiși. Operațiile pe câini deveniseră de-a dreptul istovitoare. Moartea fiecărui câine se

transforma într-un nou eșec. O altă capitulare în fața morții. Florin Costa, un doctor cu o minte deschisă tulburător spre nou, fusese susținătorul frenetic al începerii experimentelor pe câini. Florin Costa își băga nasul prin toate bibliografiile medicale și se lăsa rapid prins de febra unei noi idei. Transplantul ficatului era ideea de care el se agățase cu în-căpățânare, cel puțin la vremea aceea. Doctorul Safta, un împătimit al experimentului, susținea, la fel ca profesorul Stoicescu și Irinel Popescu, ideea de transplant. Transplan-tul ficatului.

Experimentul a fost oprit, după o vară de încercări. O vară la fel de fierbinte, ca experimentele. Au fost făcute și prelevări de rinichi. Dar experimentele pe câini au fost doar o etapă a transplantului de ficat. Nu se făceau decât prea puține rezecții hepatice, nici dascălii nu știau prea mult despre transplant. Chirurgii improvizau, pe lângă ce mai știau din cărți, își imaginau cum ar trebui să fie o in-tervenție chirurgicală.

Intervențiile pe câini i-au obișnuit pe medici cu chirur-gia experimentală. În plus, au deprins spiritul de echipă. Doi dintre doctorii care au participat la operațiile din Labo-ratorul doctorului Safta, în 1987, Irinel Popescu și Dan Tulbure, aveau să fie pionierii transplantului de ficat în România, peste exact 10 ani. Și să aibă primul transplant reușit peste 13 ani. Operațiile pe câini i-au învățat pe doc-tori că nimic nu se face fără o muncă asiduă și constantă. Dar, nici un câine nu a supraviețuit și nici o operație nu a fost dusă la bun sfârșit.

Cum se face că poți muri strivit de visul de a salva viețile altora?

„Poate că fiecare om ar trebui să aibă un țel. Un țel înalt, unul pe care să nu-l poată atinge. Și, dacă se întâm-plă ca el să se împlinească, mintea ar trebui să zboare, ca o pasăre încăpățânată, spre un alt țel, tot mai greu de îm-plitit. Este, în dorința de a face lucruri mărețe, un fel de a crede, de a spera în viitor. Nimic nu pare mai prețios decât speranța și înțelegem aceasta abia atunci când ne trezim cuprinși de panica inutilității, a senzației că viitorul se în-chide, ca o ușă de închisoare, în lipsa speranței.

Omul are nevoie de vise. Să se încălzească la flacăra izvorâtă din ele, să ia de acolo vitalitatea, care pare să alunece, adesea, sub presiunea nebună a vieții „de zi cu zi”. Rutina ne macină și tot ea ne ajută să fugim de viață sau să nu mai zărim, printre umbrele realității, această fierbin-te și puternică dorință de a trăi. Pare că în existența noas-tră trebuie să ne obișnuim să căutăm cu încăpățânare chiar și visul despre speranță, nu doar speranța. Căci un mecanism bizar, a cărui inerție ne îneacă și ne frânează viața, pare a se declanșa spontan, ori de câte ori pierdem din elanul vital.

Te întrebi, parcă buimac și fără de glas: „Există drep-tate? Și unde s-o găsești, când câțiva oameni vor să salve-ze alți oameni, dar acest gest este, parcă, plătit cu viața proprie”? Cum se face că poți muri strivit de visul de a sal-va viețile altora? Să fie acesta destin sau urma unui fel de a nu mai spera, de a închide în mintea ta speranța de vii-tor? Dar găsim aici, în această teribilă întâmplare, ceva ce

se poate numi regalul speranței și un fel prin care viața proprie devine, în mod evident, slujnica unui vis, acela de a salva viața unui om. Numai acest fapt, într-o viață întregă, este tot ce poți face mai bun și tot ce poți da mai mult. Degeaba scrii tratate, romane, inventezi mașini și poți să răsucești lumea pe degete; dacă n-ai avut nici o speranță măreață în viață, dacă nici un fior interior nu te-a îndemnat să-ți scarifici viața pentru altcineva, parcă rămâne în tine un vis mărunț, abia perceptibil, un vis nefericit, schițat vag printre atâtea și atâtea grozăvii ale existenței”.

(Jurnalul autorului)

Regimentul 30/ Gardă – București: Batalionul Parade

– Care-i cea mai disciplinată armată din lume, locotenent, întrebase maiorul Gheorghe Dumitru, comandantul Batalionului? Îl întrebuse pe locotenentul Marius Maxim. Maiorul simțea vocația locotenentului pentru militarie și admirația lui pentru disciplina desăvârșită. Așa că-l întrebuse cu o simpatie disimulată. Cu fruntea ușor încrețită, semn că întrebarea era una dintre cele serioase.

Locotenentul, un tânăr înalt și frumos, parcă decupat dintr-o revistă de modă veche, brunet, îl privise pe maior cu ochii lui albaștri, blânzi și senini. În poziție de drepti, el cugetase câteva clipe...

– Cred că armata spartană, romană și germană sunt cele mai disciplinate din lume, să trăiți tovarășul maior...

Maiorul îl privea pe sub sprincene, cu un aer ușor ironic. Zâmbea doar cu o crispă abia perceptibilă în colțurile gurii. Nici dinții nu și-i dezvelise. Părea din cale afară de serios și puțin neserios când zâmbea așa.

– Mi-ai zis trei. Care dintre ele este mai disciplinată, locotenent ?

Locotenentul Maxim cugetă din nou, profund. Maiorul îi dăduse voie la un „pe loc repaus”, dar locotenentul stătea drept, ca la paradă și pe fața lui nu se mișca nici măcar un mușchi. Nu-și permitea nici să clipească în fața superiorului.

– Păi, cred că aia germană e cea mai disciplinată, tovarășe maior... Să trăiți...

– Dar aia română ?

– A, aia română nu e, să trăiți...